

نقش واسطه‌ای ناگویی طبیعی در پیش‌بینی نگرانی از تصویر تن بر اساس دوسوگرایی ابراز هیجان
 حمید کاظمی زهرانی^۱، فرزانه ابراهیمی جوزدانی^۲، سعیده السادات هاشمی نجف‌آبادی^۳، هادی فرهمند^۴

The mediating role of alexithymia in prediction of body image concern by ambivalence over emotional expression

Hamid Kazemi Zahrani¹, Farzaneh Ebrahimi Joozdani², Saeedeh Alsadat Hashemi Najaf Abadi³, Hadi Farahmand⁴

چکیده

زمینه: مطالعات متعددی در مورد نگرانی از تصویر تن و دوسوگرایی ابراز هیجان صورت گرفته است، اما مسأله این پژوهش این است که آیا ناگویی طبیعی می‌تواند در رابطه با نگرانی از تصویر تن بر اساس دوسوگرایی ابراز هیجان نقش واسطه‌ای دارد؟
هدف: بررسی نقش واسطه‌ای ناگویی طبیعی در پیش‌بینی نگرانی از تصویر تن بر اساس دوسوگرایی ابراز هیجان بود.
روش: پژوهش از نوع توصیفی - همبستگی بود و بر روی ۱۳۰ نفر از دانشجویان دانشگاه پیام نور نجف‌آباد که با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند، اجرا شد. ابزار عبارتند از، مقیاس ناگویی طبیعی تورنتو (۱۹۹۴)، پرسشنامه ترس از تصویر تن لیتلوم، آکسم و پری (۲۰۰۵) و پرسشنامه دوسوگرایی در ابرازگری هیجانی کینگ و امونز (۱۹۹۰) بود. داده‌های بدست آمده با روش معادلات ساختاری مورد تحلیل قرار گرفت. **یافته‌ها:** مشاهده شد ضرایب مسیر غیر مستقیم بین متغیر پیش‌بین (دوسوگرایی ابراز هیجانی) و متغیر ملاک (نگرانی از تصویر تن) با میانجی‌گری ناگویی طبیعی معنادار می‌باشد ($p < 0/05$).
نتیجه‌گیری: ناگویی طبیعی می‌تواند در پیش‌بینی نگرانی از تصویر تن بر اساس دوسوگرایی ابراز هیجانی نقش واسطه‌ای ایفا می‌کند. **واژه کلیدی‌ها:** ناگویی طبیعی، نگرانی از تصویر تن، دوسوگرایی ابراز هیجان.

Background: There have been several studies of body image and ambivalence anxiety, but the question is whether natural cognition can mediate body image anxiety based on ambivalence?
Aims: The aim of this study was to investigate the mediating role of natural imagination in predicting anxiety based on ambivalence. **Method:** The study was descriptive-correlational and was performed on 130 students of Payam Noor Najafabad University who were selected by convenience sampling method. The instruments were the Toronto Natural Intelligence Scale (1994), the Ton Littletom Fear Questionnaire, Axm & Perry Questionnaire (2005), and the Ambiguity Questionnaire on King and Ammons Emotion Expressions (1990). The data were analyzed using structural equation method.
Results: The indirect path coefficients between the predictor variable (emotional ambiguity) and the criterion variable (tone image anxiety) were mediated by natural unconscious mediation ($p < 0/05$).
Conclusions: Natural misconception can play a mediating role in predicting body image anxiety based on emotional ambiguity. **Key Words:** Natural misunderstanding, body image concerns, ambivalence.

Corresponding Author: f.ebrahimi993@gmail.com

* این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده دوم است.

^۱ استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران

^۱ Assistant Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ M.A. in General Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran (Corresponding Author)

^۳ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، واحد نجف‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف‌آباد، ایران

^۳ M.A. in Clinical Psychology, Najaf Abad Branch, Islamic Azad University, Najaf Abad, Iran

^۴ دانشجوی دکتری روانشناسی سلامت، دانشگاه تهران، تهران، ایران

^۴ Ph.D Student in Health Psychology, University of Tehran, Tehran, Iran

پذیرش نهایی: ۹۸/۱۱/۰۱

دریافت: ۹۸/۰۷/۱۸

مقدمه

امروزه یکی از مشکلات مهم در بین جوانان نگرانی از تصویر تن است. تصویر تن یک سازه روانشناختی چند بعدی است که شامل نگرش‌هایی در مورد بدن می‌باشد (کش، ملنیک و رابسکی، ۲۰۰۴). تصویر تن شامل سه مؤلفه است که عبارتند از: الف) مؤلفه ادراکی که با ادراک دقیق ظاهر جسمانی فرد مرتبط است. ب) مؤلفه ذهنی که شامل جنبه‌هایی نظیر رضایت از ظاهر و نگرانی ناشی از عدم رضایت از ظاهر می‌باشد. ج) مؤلفه رفتاری که بر رفتارها و موقعیت‌هایی دلالت دارد که فرد برای جلوگیری از نگرانی ناشی از عدم تناسب ظاهر، از آنها دوری می‌جوید (سوسا، ۲۰۰۸).

از آنجایی که تصویر تن مختل می‌تواند منجر به پیامدهای روانشناختی عمیق و غیر قابل تحمل شود، توجه به این مسئله، مهم است (همپل و پیترمن، ۲۰۰۶). نرخ هشداردهنده و بالایی از تأثیر اختلال ادراک تصویر تن بر حرمت خود و رفتارهای خوردن مشاهده شده است (بالمن و همکاران، ۲۰۰۴). یکی از عواملی که باعث ایجاد نگرانی از تصویر تن در نوجوانان می‌شود تغییرات جسمی دوران بلوغ است. در پژوهشی که بر روی دانش‌آموزان پسر پایه دوم دبیرستان انجام شد، مشخص شد که آموزش بهداشت روانی بلوغ باعث کاهش ترس از تصویر تن می‌شود (خدابخش، برجعلی، سهرابی و فرخی، ۲۰۱۵). یافته‌ها حاکی از آن است که سطوح پایین رضایت از بدن، باعث افزایش رفتارهای بهداشتی پرخطر مانند رفتارهای کنترل وزن ناسالم و پرخوری و همچنین باعث کاهش رفتارهای ارتقادهنده سلامت مانند فعالیت‌های بدنی می‌شود (فیلیس، دیدی و منراد، ۲۰۰۷).

یکی از عواملی که با اختلال تصویر تن همبستگی درونی قابل توجهی دارد، مشکلات هیجانی است (کل، میشل و تتی، ۱۹۹۴). برای نحوه ابراز هیجان سه سبک ابرازگری هیجانی، کنترل هیجانی و دوسوگرایی در ابراز هیجان بیان شده است. دوسوگرایی در ابراز هیجان، تمایل به تردید در ابراز هیجان و احساس‌های هیجانی به سرعت متغیر و به طور همزمان شدید و متضاد نسبت به یک موضوع است (کچویی، حسنی و امراللهی‌نیا، ۱۳۹۴). دوسوگرایی در ابراز هیجان دارای اشکال مختلفی شامل تمایل به ابراز هیجان ولی عدم توانایی در ابراز، ابراز هیجان بدون تمایل واقعی، ابراز هیجان و بعد از

آن پشیمان شدن است (فیربرن، کوپر و شافران، ۲۰۱۳). بین دوسوگرایی در ابراز هیجان و بیماری‌های جسمانی ارتباط وجود دارد. این ارتباط بر اساس فعالیت محور هیپوتالاموس - هیپوفیز - آدرنال تبیین می‌شود. ابراز هیجانات منفی و حالت دفاعی داشتن، واکنش قلبی - عروقی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و خطر بیماری را افزایش می‌دهد، بدین ترتیب که افرادی که برون‌ریزی خشم بالا و حالت‌های دفاعی بالا دارند و از ابراز خشم به دلیل ترس از پیامدهای اجتماعی، اجتناب می‌کنند، فعالیت بیش‌ازحد دستگاه عصبی خودمختار را تجربه می‌کنند. در نتیجه در افراد دوسوگرایی هیجانی، ترس از پیامدهای اجتماعی و کاهش حمایت‌های اجتماعی، احتمالاً می‌تواند به افزایش نشانه‌های بیماری جسمی منجر شود (الابسی و پیترسن، ۲۰۰۳). همچنین در پژوهشی مشخص شد که دوسوگرایی در ابراز هیجان که نوعی تمایل به تردید در ابراز هیجان و یا کنترل شدید هیجانی است، در افراد مبتلا به سرطان دستگاه گوارش با گروه غیر بیمار تفاوت معناداری دارد (دارندگان، پارسا، احمدی آملی و نصراللهی، ۱۳۹۴). علوی، اصغری مقدم، رحیمی نژاد، فراهانی و علامه (۱۳۹۵) نشان دادند که رابطه معناداری بین دوسوگرایی در ابراز هیجان مثبت و افسردگی وجود دارد. این بدان معنا است که ایجاد اختلال در روابط بین فردی یکی از مکانیزم‌هایی است که باعث می‌شود تعارض و دوسوگرایی در ابراز هیجان مثبت با افسردگی همراه شود.

در پژوهشی نشان داده شده است که رابطه دوسوگرایی در ابراز هیجان با ناگویی طبیعی مثبت است (گیانین، وایت و مشب، ۲۰۱۳). ناگویی طبیعی را می‌توان دشواری در پردازش و تنظیم برانگیختگی هیجانی از طریق بازنمایی‌های ذهنی تعریف کرد، در واقع در ناگویی طبیعی پیوند میان برانگیختگی هیجانی با بازنمایی ذهنی برقرار نمی‌شود و در نتیجه تنش در سطح جسمانی باقی می‌ماند. در این حالت تنش مستقیماً در سطح بدن و به صورت تنش جسمانی غیر قابل تحمل تجربه می‌شود (فورو و همکاران، ۲۰۱۲). موسوی و کیانی (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان "نقش ناگویی طبیعی، برانگیختگی و هوش هیجانی در پیش‌بینی عود اختلال سوء مصرف مواد" نشان دادند که با افزایش ناگویی طبیعی و برانگیختگی کلی، عود مصرف مواد افزایش یافته و با افزایش هوش هیجانی از عود مصرف کاسته می‌شود.

¹. alexithymia

آن سرمایه‌گذاری روانشناختی بیشتری کنند. این امر ممکن است بهزیستی آنها را تحت‌الشعاع قرار دهد و در بروز اختلالات خوردن، افسردگی و مشکلات روانشناختی دیگر نقش داشته باشد (روزن، ۱۹۹۰؛ تامسون، ۱۹۹۶). بنابراین بررسی نگرانی از تصویر تن و عوامل مؤثر بر آن از جمله دوسوگرایی ابراز هیجانی و ناگویی طبیعی در مورد افراد و به ویژه زنان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به مطالب ذکر شده، پژوهش‌های مختلفی در رابطه با متغیرهای پژوهش حاضر صورت گرفته است اما در مورد نقش واسطه‌ای ناگویی طبیعی در رابطه بین دوسوگرایی ابراز هیجان و نگرانی از تصویر تن، پژوهشی صورت نگرفته است، لذا در این پژوهش به بررسی این موضوع پرداخته شده است که آیا ناگویی طبیعی در رابطه بین دوسوگرایی ابراز هیجان و نگرانی از تصویر تن نقش واسطه‌ای ایفا می‌کند؟

روش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل همه دانشجویان دانشگاه پیام‌نور نجف‌آباد بود که تقریباً ۴۰۰۰ نفر بودند. نمونه آماری در این پژوهش، ۱۳۰ نفر از دانشجویان دانشگاه پیام‌نور شهرستان نجف‌آباد در ترم دوم سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۵ بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و مورد ارزیابی قرار گرفتند. جهت تعیین حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شد. نحوه انتخاب دانشجویان برای نمونه آماری به این صورت بود که تعداد ۱۳۰ نفر از دانشجویان دختری که در کلاس‌ها، نمازخانه و سالن غذاخوری دانشگاه حضور داشتند، به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و ضمن توضیح دادن نکات و ملاحظات اخلاقی، از آنها خواسته شد که به سؤالات پرسشنامه‌ها پاسخ دهند. سپس پرسشنامه‌ها جمع‌آوری شد که پرسشنامه ۱۰ نفر از شرکت‌کنندگان مخدوش بود و کنار گذاشته شد، بنابراین پرسشنامه‌های ۱۲۰ نفر از شرکت‌کنندگان بر اساس کلید نمره‌گذاری هر پرسشنامه، نمره‌گذاری شد. جهت تجزیه و تحلیل آماری داده‌های حاصل از اجرای پرسشنامه‌های مربوط به پژوهش، از نرم‌افزارهای آماری (SPSS-22) و (AMOS-22) استفاده شد.

ابزار

در این پژوهش از پرسشنامه‌های زیر استفاده شده است: مقیاس ناگویی طبیعی تورنتو (TAS-20): یک آزمون ۲۰ ماده‌ای است که توسط بگبی، پارکر و تیلور (۱۹۹۴) ساخته شده است و سه

طبق پژوهش‌های صورت گرفته، با افزایش ناگویی طبیعی، نشانه‌های جسمانی، اضطراب، بی‌خوابی، اختلال در عملکرد اجتماعی و افسردگی، افزایش، و سلامت عمومی کاهش می‌یابد. مبتلایان به ناگویی طبیعی احساس‌های نامتمایز دارند و این احساس‌ها همراه با یک برانگیختگی فیزیولوژیک می‌باشد، اما به علت مشکل در تمایز، توصیف و تنظیم احساس‌ها، برانگیختگی فعال باقی مانده و از میان نمی‌رود و این امر باعث اختلال در دستگاه عصبی خودکار و دستگاه ایمنی می‌شود (لاملی، ۱۹۹۶).

طاهری، شاهقلیان و کاشفی نیشابوری (۱۳۹۳) در پژوهشی که بر روی ۳۰۰ دانش‌آموز دختر مقطع متوسطه شهرستان آوج در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ انجام دادند، نشان دادند که رابطه ناگویی طبیعی با سبک دلبستگی ایمن و سبک دلبستگی اجتنابی، منفی، و با سبک دلبستگی اضطرابی و دوسوگرایی در ابرازگری هیجانی، مثبت بود. عطایی مغاللو، بساک نژاد، مهرابی‌زاده هنرمند، عطایی مغاللو، و عطایی مغاللو (۱۳۹۳) پژوهشی با عنوان "تأثیر آموزش بهداشت روانی بلوغ بر پرخاشگری و ترس از تصویر تن در دانش‌آموزان پسر پایه دوم دبیرستان‌های شهر اهواز" بر روی ۳۰ نفر از دانش‌آموزان پسر پایه دوم دبیرستان‌های شهر اهواز در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۰ انجام دادند. آزمودنی‌ها در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) گمارده شدند. گروه آزمایش ۸ جلسه آموزش دریافت نمودند، در حالی که گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکردند. نتایج نشان داد که پرخاشگری و ترس از تصویر تن گروه آزمایش به طور معناداری نسبت به گروه کنترل کاهش یافته است.

با توجه به ادبیات موجود، دوسوگرایی در ابراز هیجان آسیب‌زا است و زمینه‌ساز بسیاری از بیماری‌های جسمی و روانشناختی است (فیربرن و همکاران، ۲۰۱۳) و در پژوهشی نشان داده شده است که رابطه دوسوگرایی در ابراز هیجان با ناگویی طبیعی مثبت است (گیانین و همکاران، ۲۰۱۳). از طرفی مطالعات مختلف نشان‌دهنده تفاوت‌های جنسیتی در نارضایتی از تصویر تن است، به طوری که نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد نارضایتی در میان زنان جوان، بیشتر از مردان است (لایر و نیکسون، ۲۰۱۱). در پژوهشی مشخص شد که زنان در طول زندگی به این علت که اغلب خودشان را حتی با داشتن وزن متوسط، بی‌اندازه چاق می‌بینند نارضایتی بدنی بیشتری دارند. بسیاری از پژوهشگران ادعا کرده‌اند که انتظارات و هنجارهای فرهنگی، دختران و زنان را تشویق می‌کند که به ظاهر فیزیکی‌شان توجه و در

۱۹ پرسش است که هر پرسش دارای پنج گزینه است که از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) نمره‌گذاری می‌شود. این آزمون دارای دو زیرمقیاس نارضایتی از ظاهر خود و تداخل نگرانی از ظاهر در عملکرد اجتماعی است. در ایران، بساک‌نژاد و غفاری (۱۳۸۶) رویی این آزمون را براساس همسانی درونی به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ گزارش کردند.

پرسشنامه دوسوگرایی در ابرازگری هیجانی (AEQ): این پرسشنامه توسط کینگ و امونز (۱۹۹۰) به منظور بررسی اهمیت نقش دوسوگرایی در ابرازگری هیجان در سلامت طراحی شد. این پرسشنامه ۲۸ ماده دارد که ۱۶ ماده آن مربوط به دوسوگرایی در ابرازگری هیجان مثبت و ۱۲ ماده آن مربوط به دوسوگرایی در ابرازگری هیجان منفی است. اعتبار مقیاس با استفاده از روش همسانی درونی و محاسبه ضریب آلفای کرونباخ بررسی شد که مقدار آن برای کل مقیاس و زیر مقیاس‌های دوسوگرایی در ابراز هیجان مثبت و دوسوگرایی در ابراز استحقاق به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۳ و ۰/۷۷ بدست آمد و بیانگر آن است که مقیاس مذکور دارای همسانی درونی بالا و معنادار است.

یافته‌ها

در ابتدا شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش شامل میانگین و انحراف معیار و ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرها بررسی و در جدول ۱ گزارش گردید.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی و ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای اصلی پژوهش					
متغیر	میانگین	انحراف معیار	ناگویی طبیعی	دوسوگرایی ابراز هیجان	نگرانی از تصویرتن
ناگویی طبیعی	۵۳/۷۳	۱۰/۹۹	۱		
دوسوگرایی ابراز هیجان	۸۷/۰۰	۱۵/۶۰	۰/۶۸**	۱	
نگرانی از تصویرتن	۴۳/۹۲	۱۱/۰۱	۰/۴۳**	۰/۴۵**	۱

** $P < 0/11$

یک از متغیرهای پژوهش بیشتر از ۰/۴ محاسبه شد. لذا مؤلفه‌های هر یک از مقیاس‌های استفاده شده به خوبی قادر به اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش هستند. در شکل ۱ مدل روابط ساختاری بین متغیرهای پژوهش در حالت ضرایب استاندارد نشان داده شده است. چنانچه در جدول ۲ ملاحظه شد شاخص‌های برازش مدل از وضعیت مطلوبی برخوردار بودند، بنابراین در ادامه با توجه به مدل برازش یافته به پاسخ‌گویی به فرضیات پژوهش پرداخته شد. با توجه به برازش مدل پیشنهادی پژوهش در ادامه به منظور بررسی فرضیه‌های

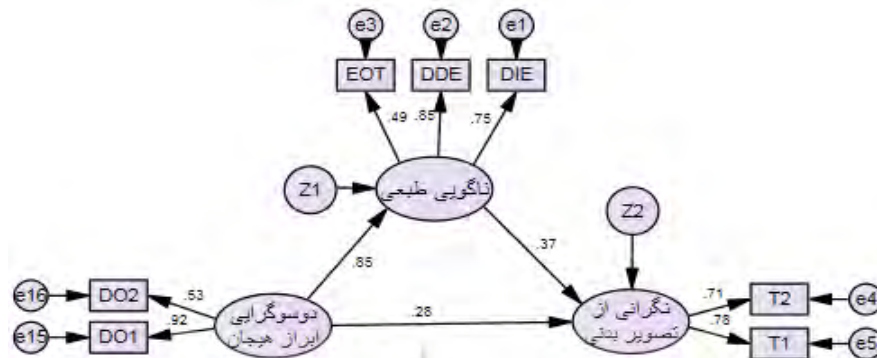
مؤلفه دشواری در تشخیص احساسات شامل ۷ سؤال، دشواری در توصیف احساسات شامل ۵ سؤال و تفکر با جهت‌گیری خارجی شامل ۸ سؤال را اندازه‌گیری می‌کند. سؤال‌ها در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از نمره ۱ (کاملاً مخالفم) تا نمره ۵ (کاملاً موافقم) سنجیده می‌شوند. یک نمره کل نیز از جمع نمره‌های سه زیر مقیاس برای ناگویی طبیعی محاسبه می‌شود. ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ناگویی طبیعی تورنتو در پژوهش‌های متعدد بررسی و تأیید شده است (پارکر، تیلور و باگی، ۲۰۰۳). در نسخه فارسی مقیاس ناگویی طبیعی تورنتو (بشارت، ۲۰۰۷)، ضرایب آلفای کرونباخ برای نارسایی کلی ۰/۸۵، دشواری در شناسایی احساسات ۰/۸۲، دشواری در توصیف احساسات ۰/۷۵ و تفکر عینی ۰/۷۲ گزارش شده است. همچنین بشارت (۲۰۰۷) اعتبار کل مقیاس را در نمونه ایرانی با استفاده از روش دو نیمه کردن و بازآزمایی (بعد از یک ماه) ۰/۷۴ و ۰/۷۲ به دست آورده است. ضریب اعتبار مقیاس ۰/۸۵ می‌باشد. از سویی پایایی بازآزمایی این مقیاس در یک نمونه‌ی ۶۷ نفری در دو نوبت، با فاصله ۴ هفته از ۰/۸۰ تا ۰/۸۷ برای ناگویی طبیعی کل و زیرمقیاس‌های مختلف تأیید شد. نتایج تحلیل عامل، دشواری در توصیف هیجان‌ها و جهت‌گیری بیرونی در تفکر را در نسخه فارسی مقیاس ناگویی طبیعی تورنتو-۲۰ تأیید کردند (بشارت، ۲۰۰۷).

پرسشنامه ترس از تصویر بدن (BICI): این پرسشنامه در سال ۲۰۰۵ توسط لیتلتون، آکسوم و پری طراحی شد. این آزمون حاوی

چنانچه در جدول ۱ ملاحظه شد ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش مثبت و معنادار می‌باشد. به منظور بررسی مدل مفهومی پژوهش از مدل‌یابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار AMOS استفاده شد. بدین منظور مفروضه‌های این روش آماری مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا داده‌های پرت و انحرافی با آزمون ماهالانوبیس حذف شدند، سپس با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف نرمال بودن توزیع متغیرها بررسی و تأیید شد. همچنین مدل‌های اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش ارزیابی شد. بار عاملی مؤلفه‌های هر

طبعی با نگرانی از تصویر تن کمتر از ۰/۰۵ و معنادار می‌باشند. همچنین ضریب مسیر غیرمستقیم بین دوسوگرایی ابراز هیجان با نگرانی از تصویر تن کمتر از ۰/۰۵ است و بنابراین فرض صفر پژوهش رد می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت ناگویی طبیعی نقش واسطه‌ای معناداری در پیش‌بینی نگرانی از تصویر تن براساس دوسوگرایی ابراز هیجان دارد.

پژوهش، ضرایب مسیر مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرها و معناداری آنها بررسی و در جدول ۳ گزارش گردید. چنانچه در جدول ۳ گزارش شده است سطح معناداری ضریب مسیر مستقیم بین دوسوگرایی ابراز هیجان با نگرانی از تصویر تن و سطح معناداری ضریب مسیر مستقیم بین دوسوگرایی ابراز هیجان با ناگویی طبیعی و سطح معناداری ضریب مسیر مستقیم بین ناگویی

شکل ۱. مدل ساختاری پژوهش در حالت تخمین ضرایب استاندارد

جدول ۲. خلاصه شاخص‌های برازش مدل پژوهش

نام شاخص	حد مطلوب شاخص	مقدار در مدل	سطح معناداری	وضعیت مدل
کای دو (χ^2 یا $CMIN$)	$p > 0.05$	۱۶/۰۳	۰/۱۴	مطلوب
ریشه میانگین مربعات باقیمانده (RMR)	هر چه به صفر نزدیکتر بهتر	۱/۱۷	-	قابل قبول
برازش هنجار شده (NFI)	-	۰/۹۴	-	مطلوب
برازش نسبی (RFI)	-	۰/۹۰	-	مطلوب
برازش افزایشی (IFI)	بالاتر از ۰/۹۰	۰/۹۸	-	مطلوب
توکر لویس (TLI) یا برازش هنجار نشده (NNFI)	-	۰/۹۶	-	مطلوب
برازش تطبیقی (CFI)	-	۰/۹۸	-	مطلوب
برازش هنجار شده مقتصد (PNFI)	بالاتر از ۰/۵	۰/۵۰	-	مطلوب
برازش تطبیقی مقتصد (PCFI)	بالاتر از ۰/۵	۰/۵۱	-	مطلوب
ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	کمتر از ۰/۱۰	۰/۰۶۲	-	مطلوب
کای دو هنجار شده (CMIN/DF)	۱ تا ۵ (هر چه کمتر، بهتر)	۱/۴۵	-	مطلوب

جدول ۳. ضرایب مسیر و معناداری اثرات مستقیم و غیرمستقیم در مدل پژوهش

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	متغیر میانجی	نوع اثر	ضریب اثر استاندارد β	سطح معناداری
دوسوگرایی ابراز هیجان	نگرانی از تصویر تن	--	مستقیم	۰/۲۸	۰/۰۴۲
دوسوگرایی ابراز هیجان	ناگویی طبیعی	--	مستقیم	۰/۸۵	۰/۰۰۱
ناگویی طبیعی	نگرانی از تصویر تن	--	مستقیم	۰/۳۷	۰/۰۱۷
دوسوگرایی ابراز هیجان	نگرانی از تصویر تن	ناگویی طبیعی	غیرمستقیم	$0.85 \times 0.37 = 0.31$	۰/۰۰۲۸

بحث و نتیجه‌گیری

در زنان مکزیکی مبتلا به اختلالات خوردن "انجام دادند. طبق یافته ها، ناگویی طبیعی، ۳۹ درصد از واریانس نارضایتی از بدن را تبیین کرد، پس می‌توان نتیجه گرفت که ناگویی طبیعی به طور قابل ملاحظه‌ای بر نارضایتی از بدن و ابتلا به پر خوری عصبی و بی‌اشتهایی عصبی تأثیر گذار است. افراد مبتلا به دوسوگرایی ابراز هیجانی به دلیل

با توجه به داده‌های به دست آمده، مشخص شد که ناگویی طبیعی نقش واسطه‌ای معناداری در پیش‌بینی نگرانی از تصویر تن بر اساس دوسوگرایی ابراز هیجانی دارد. دیاز - کاستلو و پرتیلا (۲۰۱۶) پژوهشی تحت عنوان "بررسی رابطه ناگویی طبیعی و نارضایتی از بدن

در کنترل، تنظیم و ابراز هیجانات هستند (به عنوان گروهی که در معرض خطر ابتلا به نگرانی از تصویر تن هستند)، پرداخت و با اجرای درمان‌هایی که تمرکز اصلی آنها بر موضوعات هیجانی است، گامی مؤثر در درمان آنها برداشت. پژوهش حاضر به دلیل تازگی آن در نمونه‌های ایرانی، نیازمند تکرار در نمونه‌های مختلف و تأییدهای تجربی بیش‌تر است. همچنین با توجه به طرح پژوهش (همبستگی) و نمونه پژوهش (گروهی از دانشجویان)، محدودیت‌هایی در زمینه تعمیم، تبیین و تفسیر داده‌ها به وجود می‌آید. همچنین این پژوهش بر روی دانشجویان دختر صورت گرفته است، لذا برای تعمیم نتایج آن به جنس مذکر باید جوانب احتیاط رعایت گردد. علاوه بر این توجه به تفاوت‌های فرهنگی در فرهنگ‌های مختلف جهت تعمیم نتایج، حائز اهمیت است.

منابع

- بساک نژاد، سودابه و غفاری، مجید (۱۳۸۶). رابطه بین ترس از بد ریختی بدنی و اختلالات روانشناختی در دانشجویان. *مجله علوم رفتاری*، (۲)، ۱۷۹-۱۸۷.
- دارندگان، کیوان؛ پارسا، حسین؛ احمدی آملی، هادی و نصرالهی، بیتا (۱۳۹۴). بررسی ویژگی‌های شخصیتی و دوسوگرایی در ابراز هیجان در بیماران مبتلا به سرطان دستگاه گوارش در مقایسه با گروه غیر بیمار. *نشریه جراحی ایران*، (۱)، ۲۳-۵۵.
- طاهری، فاطمه؛ شاهقلیان، مهناز و کاشفی نیشابوری، جهانگیر (۱۳۹۳). رابطه سبک‌های دلبستگی و دوسوگرایی در ابراز هیجان با ناگویی طبیعی. *فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش در سلامت روانشناختی*، (۱)، ۴۴-۵۱.
- عطایی مغاللو، وحید؛ بساک نژاد، سودابه؛ مهربان زاده هنرمند، مهناز؛ عطایی مغاللو، رقیه و عطایی مغاللو، سعید (۱۳۹۳). تأثیر آموزش بهداشت روانی بلوغ بر پرخاشگری و ترس از تصویر تن در دانش‌آموزان پسر پایه دوم دبیرستان‌های شهر اهواز. *مجله سلامت و بهداشت*، (۲)، ۴۸-۱۳۸.
- علوی، خدیجه؛ اصغری مقدم، محمد علی، رحیمی نژاد، عباس؛ فراهانی، حجت‌اله و علامه، زهرا (۱۳۹۵). رابطه دوسوگرایی در ابراز هیجان و افسردگی: نقش واسطه‌ای مشکلات بین‌فردی. *فصلنامه اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی*، (۴۱)، ۳۶-۲۷.
- کجویی، محسن؛ حسنی، جعفر و امراللهی نیا، مونا (۱۳۹۴). مقایسه تکانشگری و دشواری‌های تنظیم هیجان در زنان دارای اضافه وزن مبتلا و غیر مبتلا به پرخوری افراطی. *مجله غدد درون ریز و متابولیسم ایران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی -*

ناتوانی در ابراز هیجانات، نمی‌توانند هیجانانگشان را برای پاسخ دادن به توقعات محیطی ابراز کنند و در نتیجه، این مسئله، منجر به بروز هیجانات منفی می‌شود. تنظیم هیجان از طریق افکار و شناخت بر زندگی افراد تأثیر می‌گذارد و به افراد در مدیریت و تنظیم هیجانات کمک می‌کند. هیجانات در افراد می‌توانند منجر به واکنش مثبت یا منفی شوند، به این صورت که اگر متناسب با موقعیت و شرایط محیطی باشند، باعث واکنش مثبت و در غیر این صورت باعث واکنش منفی می‌شوند.

افراد دارای ناگویی طبیعی در دادن پاسخ‌های سازگارانه به موقعیت‌های هیجانی با شکست مواجه می‌شوند و در نتیجه این امر منجر به هیجان‌های منفی بیشتر می‌شود. ناگویی طبیعی با افزایش انگیزتگی فیزیولوژیکی، توجه و گزارش علائم جسمی و رفتارهای اجباری ناسالم همراه است (بساک نژاد، عطایی مغاللو و مهربانی زاده هنرمند، ۲۰۱۳). همچنین ناگویی طبیعی اثرات منفی بر بهزیستی روانشناختی و هیجانی می‌گذارد و عامل خطر ساز در ابتلای افراد به پریشانی هیجانی، مشکلات روانشناختی و تشخیص عدم سلامت ذهنی است (طاهری و همکاران، ۱۳۹۳). ناگویی هیجانی شامل ویژگی‌هایی از قبیل مشکل در شناسایی و توصیف احساسات، تفکر برون‌گرا و ظرفیت ذهنی محدود شده، است. این ویژگی‌ها در پردازش شناختی و تنظیم هیجانات منعکس می‌شوند و باعث شروع و تداوم اختلالات جسمی و روانی زیادی می‌شوند (نیومارک - استینر، پکستون، هانن، هانیز و استوری، ۲۰۰۶).

از آنجایی که در جوامع امروزی تأکید فرهنگی - اجتماعی بسیاری بر روی جذابیت ظاهری و تناسب جسمانی وجود دارد، در نتیجه در افراد مبتلا به دوسوگرایی ابراز هیجانی، ترس از پیامدهای اجتماعی، کاهش حمایت‌های اجتماعی، الگوها و هنجارهای رسانه‌ها و فشار والدین برای لاغری، منجر به افزایش نگرانی از تصویر تن می‌شود. در نتیجه این افراد جهت کسب تصویر تن ایده‌آل به انجام روش‌هایی مانند رژیم غذایی ناسالم، ورزش‌های سخت و استفاده از داروها اقدام می‌کنند. طبق نتایج به دست آمده می‌توان مطرح ساخت که دوسوگرایی ابراز هیجانی با میانجی‌گری ناگویی طبیعی پیش‌بین نگرانی از تصویر تن است. این پژوهش سؤالاتی را در زمینه عوامل مرتبط با سبب‌شناسی و پیش‌آگهی نگرانی از تصویر تن مطرح می‌سازد که می‌تواند در تحقیقات بعدی مورد بررسی قرار گیرد. همچنین با اجرای آزمون‌هایی می‌توان به شناسایی افرادی که دارای مشکلاتی

درمانی شهید بهشتی، ۱۷(۵)، ۳۹۱-۴۰۱.

موسوی، سیدجمال و کیانی، قمر (۱۳۹۸). نقش ناگویی طبیعی، برانگیختگی و هوش هیجانی در پیش‌بینی عود اختلال سوء مصرف مواد. *مجله*

علوم روانشناختی، ۱۸(۷۶)، ۴۶۷-۴۶۷.

- Al'Absi, M., & Petersen, K. L. (2003). Blood pressure but not cortisol mediates stress effects on subsequent pain perception in healthy men and women. *Journal of Pain*, 106(3), 285-295.
- Bagby, R. M., Parker, J. D. A., & Taylor, G. J. (1994). The twenty-item Toronto Alexithymia Scale-I. Item selection and cross-validation of the factor structure. *Journal of Psychosomatic Research*, 38(1), 23-32.
- Bassaknezhad, S., Ataie Moghanloo, V., Mehrabizadeh & Honarmand, M. (2013). *Journal of Research & Health Social Development & Health Promotion Research Center*, 3(1), 269-277.
- Besharat, M. A. (2007). Reliability and factorial validity of a Farsi version of the Toronto Alexithymia Scale with a sample of Iranian students. *Psychological Reports*, 101, 209-220.
- Buhlmann, U. McNally, R. J., Etcoff, N. L., Tuschen-Caffier, B., & Wilhelm, S. (2004). Emotion recognition deficits in body dysmorphic disorder. *Journal of Psychiatric Research*, 38(2), 201-206.
- Cash, T. F., Melnyk, S. E., & Hrabosky, J. I. (2004). The assessment of body image investment: an extensive revision of the appearance schemas inventory. *International journal of eating Disorder*, 35(3), 305-316.
- Cole, P. M., Michel, M. K., & Teti, L. O. (1994). The development of emotion regulation and dysregulation: A clinical perspective. In N. A. Fox (Ed.). *The development of emotion regulation: Biological and behavioral considerations. Monographs of the Society for Research in Child Development*, 59(240), 73-100.
- Díaz-Castillo, R., & Portilla, A. A. (2016). Relationship between alexithymia and body dissatisfaction in Mexican women with different eating disorders. *Revista Mexicana de Trastornos Alimentarios*, 7(1), 71-77.
- Fairburn, C. G., Cooper, Z., & Shafran, R. (2013). Cognitive behavior therapy for eating disorders: A "transdiagnostic" theory and treatment. *Behav Res Ther*, 41(5), 509-528.
- Favaro, A., Santonastaso, P., Manara, R., Bosello, R., Bommarito, G., & Tenconi, E. (2012). Disruption of visuospatial and somatosensory functional connectivity in anorexia nervosa. *Biological Psychiatry*, 70(10), 864-870.
- Gianini, L. M., White, M. A., & Masheb, R. M. (2013). Eating pathology, emotion regulation and emotional overeating in obese adults with binge eating disorder. *Eat Behav*, 14(3), 309-313.
- Hampel, P., & Petermann, G. (2006). Perceived stress, coping, and adjustment in adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 38(4), 409-415.
- Khodabakhsh, M., R., Borjali, A., Sohrabi, F., & Farrokhi, N. (2015). The Role of Emotion Regulation Difficulties as a Mediator of the Relationship between Body Image Disturbance and Disordered Eating Behavior. *Int J Pediatr*, 3(2-1), 23-32.
- King, L. A., & Emmons, R. A. (1990). Conflict over emotional expression: Psychological and physical correlates. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(5), 864-877.
- Lawler, M., & Nixon, E. (2011). Body dissatisfaction among adolescent boys and girls: the effects of body mass, peer appearance culture and internalization of appearance ideals. *J Youth Adolesc*, 40(1), 59-71.
- Littleton, H. L., Axsom, D., & Pury, K. L. S. (2005). Development of the body image concern inventory. *Behaviour Research and Therapy*, 43(2), 229-241.
- Lumley, M. A. (1996). Family factors related to alexithymia characteristics. *Psychosomatic Medicine*, 58(3), 211-216.
- Neumark-Sztainer, D., Paxton, S. J., Hannan, P. J., Haines, J., & Story, M. (2006). Does body satisfaction matter? Five-year longitudinal associations between body satisfaction and health behavior in adolescent females and males. *Journal of Adolescent Health*, 39(2), 244-251.
- Parker, J. D., Taylor, G. J., & Bagby, R. M. (2003). The 20-Item Toronto Alexithymia Scale. III. Reliability and factorial validity in a community population. *J Psychosom Res*, 55(3), 269-275.
- Philips, K. A., Didie, E., & Menrad, W. (2007). Clinical features and correlates of major depressive disorder in individuals with body dysmorphic disorder. *Journal of Affective Disorders*, 97(1-3), 129-135.
- Rosen, J. C. (1990). Body-image disturbances in eating disorders. In T. F. Cash & T. Pruzinsky (Eds.), *Body images: Development, deviance, and change* (pp. 190-214). New York: Guilford Press.
- Sousa, P. M. L. D. (2008). Body image and obesity in adolescence: A comparative study of social demographical and behavioral aspects. *The Spanish Journal of Psychology*, 11(2), 551-563.
- Thompson, J.K. (1996). *Body image, eating disorders, and obesity: An integrative guide for assessment and treatment*. Washington, DC: American Psychological Association.